

Grey Scale #13

DANES-PICTA .COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

JERZY SZYDŁOWSKI.
PORUCZNIK.

66
Polski Sztab Generalny

ODBITKA Z „BELLONY”

WARSZAWA 1919.
NAKŁADEM KSIĘGARNI WOJSKOWEJ.

JERZY SZYDŁOWSKI.
PORUCZNIK.

Polski Sztab Generalny

ODBITKA Z „BELLONY”

WARSZAWA 1919.
NAKŁADEM KSIĘGARNI WOJSKOWEJ.

✓
JERZY SZYDŁOWSKI.
PORUCZNIK.

Polski Sztab Generalny

ODBITKA Z „BELLONY“

XXXII. 1.

WARSZAWA 1919.
NAKŁADEM KSIĘGARNI WOJSKOWEJ.

Treść:

- A.—Zadania sztabu generalnego wogóle.
- B.—Organizacja i zadania sztabu generalnego.
- C.—Korpus oficerów sztabu generalnego.
- D.—Akademia sztabu generalnego.
- D.—Uzupełnienie sztabu generalnego przy jego utworzeniu.

Dodatek:—Program nauk i przedmiotów akademii sztabu generalnego.

86507

A. ZADANIA SZTABU GENERALNEGO WOGÓLE.

Sztab generalny opracowuje normy i nadaje pewien określony, jednolity kierunek wychowaniu i wyćwiczeniu armji, oraz zakreśla i przeprowadza jej działania wojenne.

Zadania sztabu generalnego są następujące:

I. Organizacja sił zbrojnych państwa i ich sposobienie do działań wojennych:

1. organizacja właściwa;
2. instrukcja:
 - a) wojskowa, — wychowanie, wyćwiczenie i wykształcenie wojskowe,
 - b) techniczna — uzbrojenie, zaopatrzenie armji i przygotowanie inżynierskie terenu;
3. inspekcja.

II. Opracowanie planów i prace przygotowawcze do działań wojennych:

1. rozkwaterowanie wojsk;
2. mobilizacja.

III. Wywiad:

1. ocena wpływowych działaczy wojskowych w państwach obcych;
2. badanie terenu działań wojennych;
3. zaznajamianie się z planami operacji wojennych;
4. badanie nastrojów politycznych w państwach obcych oraz wpływanie na te nastroje i kierunki polityczne;
5. kontrwywiad, — przeciwdziałanie wywiadowi państw obcych.

IV. Terenoznawstwo:

1. badanie terenu i pomiary;
2. sporządzanie map i planów;
3. rozwój wiedzy i sztuki mierniczej.

V. Kształcenie oficerów sztabu generalnego.

Szef sztabu generalnego, mianowany w czasie pokoju przez zwierzchnią władzę państwową, zaś podczas wojny przez wodza naczelnego, jest najwyższym kierownikiem, twórcą wojskowości; odpowiedzialny on jest w czasie pokoju tylko przed zwierzchnią władzą państwa, zaś w czasie wojny — musi podlegać rozkazom wodza naczelnego.

Szef sztabu generalnego może być jednocześnie wodzem naczelnym.

Szef sztabu generalnego musi brać udział w radzie ministrów przy rozstrzyganiu spraw, dotyczących wojskowości, — osobiście lub przez zastępcę, oraz ma prawo,

(lecz nie musi) brać udział z prawem głosu we wszystkich posiedzeniach rady ministrów.

Szefowi sztabu generalnego musi przysługiwać prawo protestu nieumotywowanego z powodu kandydatury na ministra wojny, prawo żądania od władzy zwierzchniej zmiany ministra wojny, lub—proponowania własnego kandydata.

Szef sztabu generalnego ma prawo wydawania rozporządzeń ministrowi wojny, który musi wykonywać te rozporządzenia i stosować się w swej działalności do wszelkich wskazówek sztabu generalnego. Minister wojny jest jednocześnie odpowiedzialny przed zwierzchną władzą państwa za te działy swej działalności, w których nie otrzyma rozporządzeń (na piśmie) od szefa sztabu generalnego; wobec tego, minister wojny jest tylko głównym administratorem w dziedzinie wojskowości i wykonawcą wskazówek i intencji sztabu generalnego, podczas gdy szef sztabu generalnego w dziedzinie wojskowości jest *prawodawcą*.

Taki podział zakresu kompetencji sztabu generalnego i ministerjum wojny już w czasie pokoju jest szczególnie dogodny, ponieważ nie wymaga żadnych zmian w wypadku przejścia w stan wojenny, co w dziedzinie organizacji wojskowości ma pierwszorzędne znaczenie.

W czasie wojny szefowi sztabu generalnego przysługuje prawo wydawania rozporządzeń i wskazówek w sprawach, dotyczących wojskowości i działań wojennych, ministrowi bezpieczeństwa publicznego i wogóle—wszystkim ministrom, których zakres działalności dotyczy bezpośrednio spraw wojskowości lub polityki wojskowej państwa. Rozporządzenia te muszą być przez ministrów wykonane, poczem jednak przysługuje im prawo odwołania się do wodza naczelnego lub do zwierzchniej władzy państwa.

B. ORGANIZACJA i ZADANIA SZTABU GENERALNEGO.

Na czele sztabu generalnego stoi jego szef, mianowany przez zwierzchnią władzę państwa.

Cały skład służbowy sztabu generalnego mianuje szef sztabu generalnego lub bezpośrednio jemu podwładni naczelnicy wydziałów sztabu generalnego.

Zależnie od zadań, które są obowiązkiem sztabu generalnego, posiada ten ostatni następujące wydziały:

- I. Wydział operacji wojennych (wydział operacyjny).
- II. „ kwatermistrzostwa generalnego.
- III. „ wywiadowczy.
- IV. „ topograficzny.
- V. „ inspekcji.
- VI. „ wykształcenia oficerów sztabu generalnego.
- VII. „ służbowy, — czyli adjutantura sztabu generalnego.

I. Wydział operacji wojennych (Wydział operacyjny).

Zadania wydziału:

a) prace praktyczne (strategiczne):

1. Opracowanie planów ogólnych przypuszczalnych działań wojennych—bojowych i pomocniczych, czyli służba w samym sztabie generalnym i przy sztabach jednostek wojskowych;
2. Kierowanie i przeprowadzanie faktycznych działań wojennych, czyli t. zw. służba sztabu generalnego na wojnie, czy to w składzie sztabu wodza naczelnego, czy to przy sztabach jednostek wojskowych.

b) prace teoretyczne:

3. Ustalanie głównych zasad teorii działań wojennych,—ustalenie idei przewodnich,—ducha i charakteru operacji bojowych,—stworzenie i kultywowanie doktryny bojowej.

Organizacja wydziału. W pracach wydziału biorą udział:

1. szef sztabu generalnego;
2. główny generał—kwatremistrz stale, a jego pomocnicy, generałowie—kwatremistrzowie,— na specjalny rozkaz szefa sztabu generalnego;
3. komisje stałe lub doraźne, specjalnie do tego przez szefa sztabu generalnego powoływane;
4. korpus oficerów sztabu generalnego, czyli oficerowie sztabu generalnego, przydzieleni do sztabów jednostek wojskowych i organów władzy wojskowej.

Najwyższem zadaniem teoretycznem sztabu generalnego, wskaźnikiem jego sprawności i owocności pracy, jest wytworzenie jednolitej doktryny wojskowej we wszystkich dziedzinach sztuki wojskowej. Tak wydział operacji wojskowych musi wytworzyć jednolitą doktrynę operacji bojowych, wydział inspekcji, specjalnie inspektorat główny—dyscyplinarną, czyli wojskową doktrynę, swoisty system pedagogiczny, według którego armja ma być wychowywana; wydział wywiadowczy musi wytworzyć i stosować w swej działalności określony, pewny program polityczny i system moralno-prawny w polityce wojskowej i w polityce wogóle.

Z największym naciskiem podkreślić należy niezbędną potrzebę i pierwszorzędne znaczenie jednolitego systemu w ustroju, tworzeniu i działalności armji i wszelkich organów wojskowych. Jednolitość systemu daje zgodność przy wspólnem działaniu, ułatwia niezmiernie dopięcie wspólnego celu.

Myśl ta jest tak prosta, elementarna, a jednak tak często do zasady tej nie przywiązuje się dostatecznej wagi!

Odrażającym przykładem zupełnego, „zasadniczego“ braku jednolitej doktryny bojowej, doktryny taktycznej przedewszystkiem, była armja rosyjska przed rewolucją; armja potęż-

na liczebnie, posiadająca doskonały materiał, lecz pozbawiona jednolitego ducha, jednolitej idei kierowniczej w działaniach bojowych, armia nieposiadająca *kultury wojskowej*.

Jednym z najważniejszych obowiązków naczelnej władzy naszej wojskowej jest ujednostajnienie regulaminów musztry, tego rdzenia całej pracy przy wytworzeniu zdolności bojowej armji. Szczególnie ważną jest ta praca właśnie u nas, którzyśmy przynieśli z sobą swą wiedzę (a często brak wiedzy) z trzech rozmaitych źródeł. Obowiązkiem również najpilniejszym dowódców oddziałów poszczególnych oraz kierowników działu frontowego w oddziałach jest ujednostajnienie musztry w tych oddziałach—*tymczasowe*, prowizoryczne, aż do załatwienia tej sprawy przez dowództwo naczelne.

Sprawa ta należy jednak do obowiązków wydziału inspekcji.

Obowiązkiem zaś wydziału operacyjnego jest szersze zadanie.

Jak niezbędną jest tożsamość komend i rozkazów, wydawanych bezpośrednio do podwładnych przez dowódców drobnych jednostek taktycznych, tak również niezbędną jest jednolitość systemu, jeden duch, jedna szkoła, metoda myślenia i działania, jedna szkoła i kultura wojskowa u dowódców oddziałów większych i wogóle u dowódców.

Jednolita metoda taktyczna daje:

1°. *pewność*, że w określonych warunkach dowódca oddziału (a nawet każdy żołnierz) postąpi tak, a nie inaczej; ta pewność jest środkiem łączności organizacyjnej, *łącznością wewnętrzną*, pewniejszą czasami w warunkach bojowych od technicznej służby łączności. Ta łączność—wspólność myślenia taktycznego—jest doskonałą łącznością i wzdłuż i włąb frontu, między zwierzchnikami i podwładnymi, oraz między równymi sobie, mającymi jednakowe znaczenie taktyczne, elementami frontu bojowego armji;

2°. ta łączność wewnętrzna *podnosi inicjatywę*, ułatwia niezmiernie samodzielność działań, dając możność robić daleko idące, śmiałe przypuszczenia, i podnosi przez to „piękno gry” wojennej, jaką jest robota dowódcy.

To też stworzenie jedynej doktryny taktycznej, zaszczepienie całej armji, a szczególnie jej kierownikom jednakowych instynktów taktycznych jest najważniejszym zadaniem z dziedziny prac teoretycznych wydziału operacyjnego, co już podniosłem wyżej w punkcie 3. zadań tego wydziału.

II. Wydział kwatermistrzostwa generalnego.

Zadania wydziału.

1. Rozkwaterowanie (dyszlokacja) wojsk, zależnie od wymagań i planów strategicznych, ustalonych przez prace wydziału I-go sztabu generalnego:

- a) dyzlokacja pokojowa,
- b) dyzlokacja podczas wojny na frontach bojowych i w tyle.
- 2. Normowanie uzupełniania armji w czasie pokoju i wojny przez:
 - a) opracowanie i wprowadzenie w życie ustawy o powinności wojskowej, oraz
 - b) powoływanie odpowiednich kategorii do służby wojskowej podczas wojny.
- 3. Nadzór nad zaopatrzeniem i wyekwipowaniem armji.
- 4. Ułatwianie i organizowanie poruszeń strategicznych, manewrowania i transportu wojsk.

Organizacja wydziału:

- 1. Główny generał-kwatermistrz.
- 2. Jego pomocnicy, generałowie-kwatermistrzowie, których stałą ilość, oraz ilość generałów, pełniących obowiązki zastępców czasowo, mianuje szef sztabu generalnego w porozumieniu z głównym generał-kwatermistrzem.
- 3. Oficerowie sztabu generalnego, należący do etatu wydziału oraz nadetatowi, w ilości potrzebnej do wykonania zadań wydziału, przydzielani na żądanie głównego generał-kwatermistrza.
 - . Podwydział mobilizacyjny, który ma zadania 2. i 3.
 - . Podwydział kolejowy (wojskowych przewoźek kolejowych).

III. Wydział wywiadowczy sztabu generalnego.

Zadania wydziału:

- 1. Ocena wpływowych działaczy wojskowych w państwach obcych.
- 2. Zaznajamianie się z planami operacji wojennych i wogóle z planami wojskowymi państw obcych.
- 3. Badanie widowni przypuszczalnych i rzeczywistych działań wojennych:
 - a) informacje o fortecach i fortyfikacjach państw obcych,
 - b) informacje o terenie państw obcych.
- 4. Badanie stanu i nastrojów politycznych w państwach obcych.
- 5. Wpływanie na stan i nastroje polityczne w państwach obcych.
- 6. Kontrwywiad,—przeciwdziałanie wywiadowi i tajnej robocie sztabów i rządów państw obcych.

Organizacja wydziału:

- 1. Naczelnik wydziału wywiadowczego sztabu generalnego.

2. Oficerowie sztabu generalnego,—agenci wydziału.
3. Inni agenci wojskowi i cywilni, obywatele państwa polskiego oraz państw obcych.
4. Korpus żandarmerji i korpus żandamerji polowej, pozostające pod dowództwem ogólnem naczelnika wydziału wywiadowczego sztabu generalnego.
5. Minister bezpieczeństwa publicznego, który musi wykonywać rozporządzenia szefa sztabu generalnego.
6. Naczelnik wydziału policji śledczej w ministerjum bezpieczeństwa, który musi wykonywać rozporządzenia naczelnika wydziału wywiadowczego sztabu generalnego.

Cele i metody wywiadu wojskowego.

Wiadomem jest powszechnie, jak niską, bezecną i występną bywa częstokroć robota wywiadowcza wojskowa,—szpiegostwo wojskowe. Brudną być może ta robota w swych celach i metodach.

Cele wywiadu wojskowego zależą ściśle do kierunku i charakteru polityki, którą prowadzi rząd państwa wogóle, a w szczególności w stosunkach międzynarodowych.

Polityka imperjalistyczna, zaborcza zmusza do demoralizowania celowego ludności państw, które są przedmiotem apetytów zaborczych, do zaszczepiania instynktów jaknajniższych, oraz idei anarchicznych.

Zupełnie inny charakter ma robota tajna i agitacja (objęta przez punkty 4 i 5 zadań wydziału wywiadowczego), gdy prowadzą tę robotę państwa, posiadające wysoką kulturę społeczną,—państwa demokratyczne, państwa wolne wewnętrznie, a uprawiające politykę wolnościową nazewnątrż i spełniające misję cywilizacyjną w innych państwach, czy to w czasie pokoju, czy tem bardziej w czasie wojny. Sztab generalny państw demokratycznych, narówni ze sferami kierowniczymi w państwie i w ścisłem porozumieniu z niemi, musi być ośrodkiem — ogniskiem tego promieniowania, jednym z najpoważniejszych czynników tej polityki międzypaństwowej. To też w szkicu niniejszym zrobiona jest próba unormowania uprawnień tego udziału sztabu generalnego w polityce międzypaństwowej, oparcia tej roboty politycznej na ustalonej podstawie przez udział naczelnika sztabu generalnego w radzie ministrów i jednocześnie—przez wyraźne odgraniczenie kompetencji tego ostatniego od kompetencji ministra wojny, oraz przez nadanie szefowi sztabu generalnego władzy w pewnych granicach nad ministrem wojny i innymi ministrami.

Sztab generalny, prowadząc swą robotę organizacyjną i kierowniczą specjalnie wojskową, musi być jednocześnie poważnym i wpływowym organem polityki państwowej zewnętrznej i wewnętrznej, musi być mostem, łączącym dwie pokrewne, sąsiednie dziedziny dynamiki społecznej, jakimi są polityka i wojna.

Praktyka wojny 1914—18 wykazała z całą naoczną potrzebę nadania takich właśnie praw sztabowi generalnemu. Na tę właśnie drogę zupełnie zdecydowanie wstąpiły Niemcy i dzięki temu, dzięki zupełnemu uniezależnieniu sztabu generalnego, zdołały wydobyć z narodu, z państwa maximum energii i potęgi, — zaś ich wielki sztab generalny, jako organizacja fachowa, przez długie czasy będzie służyć za ideał.

Naturalnie, że, zależnie od kultury moralnej i charakteru narodu, wartość moralna działalności sztabu generalnego jest rozmaita.

My, Polacy, możemy być pewni, że o ile inne narody, a szczególnie naród niemiecki, pozostawiają złe wspomnienie o sobie i o działalności swych sztabów generalnych, swych przywódców, o tyle polski sztab generalny zdecydowanie i pewnie podejmie świetne tradycje polskie w polityce międzynarodowej, przyczyni się do rozwoju dalszego naszej wysokiej kultury politycznej, stłumionej przez reakcję zaborczą, i że humanitarne zalety i rycerskość narodu polskiego znajdą wyraz nie tylko w celach działania sztabu generalnego, lecz i w jego metodach, nie bacząc na warunki, wymagające choćby największej bezwzględności.

IV. Wydział topograficzny.

Zadania wydziału:

1. Sporządzenie map i planów wojskowych:
 - a) terytorjum państwa polskiego,
 - b) " państw obcych.
2. Sporządzanie wszelkich wogóle map i planów.
3. Kształcenie specjalistów-oficerów i techników—mierniczych wojskowych.
4. Powiększenie i rozwój sztuki i wiedzy mierniczej.

Organizacja wydziału:

1. Naczelnik wydziału topograficznego, który jest jednocześnie naczelnikiem wojskowej akademii mierniczej.
2. Wojskowa akademja miernicza—wyższy zakład naukowy do kształcenia oficerów mierniczych; przy akademji—kursy miernicze i rysownicze w celu wykształcenia zastępu techników mierniczych, potrzebnych w miernictwie wojskowym.
3. Ekspedycja topograficzna, która organizuje oddziały i wysyła oddzielnych mierniczych agentów (w szczególności do państw obcych—w porozumieniu z wydziałem wywiadowczym sztabu generalnego) w celu przeprowadzania pomiarów i zdjęć topograficznych.
4. Instytut kartograficzny—reprodukuje plany i mapy.
5. Muzeum miernictwa.

V. Wydział inspekcji.

Zadania wydziału:

1. Instrukcja wojskowa, czyli wychowanie wojskowe (dyscyplina i uświadomienie), wyćwiczenie bojowe i wojskowe wykształcenie fachowe:

- a) żołnierzy—wychowanie wojskowe i wyćwiczenie bojowe;
- b) podoficerów—wykształcenie instruktorskie;
- c) oficerów—uświadomienie co do zadań oficera i wykształcenie specjalne;
- d) młodzieży—kształcenie wojskowe przed powołaniem do służby wojskowej.

Uwaga: Kształcenie oficerów sztabu generalnego tworzy dział odrębny i do zadań działu niniejszego nie należy.

- 2. Wojskowa instrukcja techniczna w dziedzinie:
 - a) uzbrojenia (artylerji, pirotechniki i t. p.);
 - b) zaopatrzenia armji;
 - c) przygotowania inżynierskiego kraju i przypuszczalnych terenów walki.
- 3. Inspekcja działów wyszczególnionych wyżej w punktach 1 i 2 przez lustrowanie i **manewry**.

Organizacja wydziału:

1. Inspektorat główny, składający się z inspektorów wszystkich rodzajów broni, oraz inspektorów wszelkich innych działów inspekcji. Na czele stoi inspektorat główny wojsk polskich, który ma za zadanie kierownictwo ogólne nad instrukcją i inspekcją wszystkich działów, oraz zadanie specjalne—instrukcję i inspekcję wychowania i uświadomienia wojsk, oraz wytworzenie doktryny i systemu pedagogji wojskowej.

2. Inspektoraty: piechoty, kawalerji, artylerji, lotnictwa, inżynierji, zaopatrzenia armji—z inspektorami na czele każdego inspektoratu.

Obowiązkiem najpilniejszym każdego z tych inspektoratów jest doskonalenie i wyćwiczenie każdego z wymienionych rodzajów broni według jednolitego systemu oraz wprowadzanie jaknajwiększej systematyczności w całej organizacji administracji wojskowej.

Instrukcja i inspekcja przez swe współdziałanie—z jednej strony przez **regulaminy, okólniki i instrukcje** (pouczenia), z drugiej przez **przeglądy, rewizje i manewry** — muszą nadać całej armji **zwartość, pewność i sprawność**. Tego właśnie dopięła armja niemiecka, dzięki jednolitości i systematyczności działań, co też my musimy naśladować jaknajstaranniej.

VI. Wydział wykształcenia oficerów sztabu generalnego.

Zadania wydziału:

1. Stałe kształcenie oficerów sztabu generalnego.
2. Wykształcenie przygotowawcze do służby w sztabie generalnym.
3. Rozwój sztuki i wiedzy wojskowej.

Organizacja wydziału:

1. Kierownikiem ogólnym jest szef sztabu geneneralnego, jego pomocnikami: główny generał-kwatermistrz, generałowie-kwatermistrzowie, inspektor główny wojsk polskich i inspektorowie poszczególnych rodzajów broni.

2. Prace w kierunku kształcenia i samokształcenia prowadzą wszyscy oficerowie sztabu generalnego oraz korpusu sztabu generalnego (ob. niżej).

3. Akademia sztabu generalnego, która prawie wyłącznie ma zadania, wskazane pod punktem 2 i 3 niniejszego działu.

Oficerowie sztabu generalnego, czy to na służbie w samym sztabie generalnym, czy w akademii, czy przydzieleni do sztabów jednostek wojskowych, kształcą się stale pod kierownictwem szefa sztabu generalnego.

Podstawą ich wykształcenia jest kurs nauk akademii sztabu generalnego, którą wszyscy oficerowie sztabu generalnego winni ukończyć.

Program nauk akademii i warunki wstąpienia do niej podane są niżej w osobnym dziale.

VII. Wydział służbowy.

Zadania wydziału:

Załatwienie wszelkich spraw służbowych (przydziałów poborów, emerytur, awansów, dymisji, odkomenderowania i t. p.) i osobistych, oraz sporów i konfliktów między oficerami sztabu generalnego.

Organizacja wydziału:

1. Adjutantura sztabu generalnego. Załatwia sprawy służbowe oficerów całego korpusu sztabu generalnego. (Adjutantura akademii sztabu generalnego nie należy do wydziału służbowego, posiada całkiem odrębną organizację i zależy jedynie od naczelnika akademii).

2. Podwydział sądowy wydziału służbowego.

C. KORPUS OFICERÓW SZTABU GENERALNEGO.

Korpus oficerów sztabu generalnego tworzą wszyscy oficerowie,—zarówno ci, co są na służbie w samym sztabie generalnym, jak i w sztabach poszczególnych jednostek wojskowych.

Korpus oficerów sztabu generalnego uzupełnia się wedle uznania naczelnika sztabu generalnego z pośród oficerów, którzy ukończyli akademię sztabu generalnego.

Nie wyznaczeni do służby w sztabie generalnym lub w sztabach poszczególnych jednostek wojskowych, muszą przechodzić do służby frontowej i uważani są jako znajdujący się w rezerwie sztabu generalnego do służby sztabowej.

Uwaga: Oficerowie rezerwy sztabu generalnego nie należą do korpusu oficerów sztabu generalnego. Liczebność korpusu oficerów sztabu generalnego zależy od etatu sztabu generalnego, etatów sztabów jednostek wojskowych oraz od ilości tych jednostek. **Wszystkie te etaty** zatwierdza naczelnik sztabu generalnego.

D. AKADEMJA SZTABU GENERALNEGO.

Zadania akademji:

1. Przygotowanie oficerów armji lądowej do służby w sztabie generalnym.

2. Rozwój i podniesienie wiedzy wojskowej.

Kurs nauk akademji sztabu generalnego jest dwuletni.

Rozkład zajęć zatwierdza szef sztabu generalnego. Zależnie od ilości przedmiotów i od objętości programów—mogą być słuchaczom akademji udzielane urlopy terminowe, wakacji zaś stałych niema.

Słuchacze winni składać ustalone egzaminy po przesłuchaniu odpowiednich przedmiotów i wykonywać przepisane ćwiczenia. Postęp w ich studjach określa się według systemu 12-punktowego.

Przez cały czas studjów słuchacze mają utrzymanie w akademji oraz pobierają pobory odpowiednie do rangi.

Etat akademji musi być zatwierdzony przez szefa sztabu generalnego.

Program nauk i przedmiotów wykładanych w akademji sztabu generalnego, zawarty jest w dodatku do szkicu niniejszego.

Warunki przyjęcia do akademji sztabu generalnego.

Do akademji sztabu generalnego mogą być przyjmowani sztabowi i niżsi oficerowie. W drodze wyjątkowej, za specjalnem zezwoleniem szefa sztabu generalnego, mogą być przyjmowani również generałowie.

Bezpośrednio przed przyjęciem do akademji sztabu generalnego kandydaci muszą pełnić służbę frontową w ciągu co najmniej 2 lat. Kandydaci winni podawać raporty o życzeniu wstąpienia do akademji w drodze służbowej, z dołączeniem świadectw od swego zwierzchnictwa.

Przy wstąpieniu do akademji kandydaci winni składać egzaminy konkursowe z następujących przedmiotów:

1) regulaminów: znajomość regulaminu musztry piechoty i instrukcji strzeleckiej obowiązuje kandydatów wszystkich rodzajów broni;

2) z taktyki: egzamin ustny i rozwiązanie zadania taktycznego na piśmie;

3) z języków: polskiego—znajomość gruntowna, wypracowanie na temat zadany; niemieckiego i rosyjskiego — umiejętność poprawnego czytania i pisania.

Przygotowanie z tych przedmiotów określa się przez komisję egzaminacyjną przy pomocy skali 12-punktowej. Musze być określone minimalne ilości punktów dla każdego przedmiotu, przy których kandydaci mogą być przyjęci na wolne miejsca. Na wolne miejsca przyjmowani są ci kandydaci, którzy otrzymają największą ilość punktów. W razie odrzucenia kandydaci mogą być dopuszczeni do powtórnego egzaminu, nie wcześniej jednak, jak w rok po pierwszym.

E. UZUPEŁNIANIE SZTABU.

Szef sztabu generalnego przedstawia zwierzchniej władzy państwowej do zatwierdzenia wszystkich kandydatów do korpusu oficerów sztabu generalnego. Do służby w sztabie generalnym lub w sztabach jednostek wojskowych wyznacza oficerów korpusu sztabu generalnego sam szef sztabu generalnego.

Do służby w sztabie generalnym i w korpusie oficerów sztabu generalnego mogą być wyznaczani początkowo oficerowie, którzy będą posiadali odpowiednie do tej służby kwalifikacje oraz uzdolnienie i których wartość moralną, oraz stosunek do sprawy polskiej, do formowania armji polskiej nie wzbudza żadnych wątpliwości.

Dodatek.

PROGRAM NAUK I PRZEDMIOTÓW WYKŁADANYCH W AKADEMII SZTABU GENERALNEGO.

Cykle:

- I. przedmioty wojskowe.
- II. nauki społeczno-prawne.
- III. nauki ogólno-kształcące.
- IV. języki obce.
- V. przedmioty niebowiązkowe.
- VI. ćwiczenia fizyczne, władanie bronią i konna jazda.

I. Przedmioty wojskowe.

a) Organizacja i administracja wojskowa.

1. Organizacja armji.
2. Organizacja i służba sztabu generalnego.
3. Przegląd organizacji sztabów generalnych obcych.
4. Organizacja i kompetencje ministerjum wojny (administracja wojskowa).

b) Wychowanie wojskowe.

5. Regulamin służby wewnętrznej.
6. Przepisy dyscyplinarne.
7. Wojskowy kodeks karny.
8. Psychologia i pedagogja wojskowa.

e) Taktyka i wyćwiczenie bojowe wojsk.

9. Taktyka elementarna.
10. Regulaminy musztry.
11. Taktyka stosowana:
 - 1°. „ działą polowych.
 - 2°. „ „ pozycyjnych.
12. Regulaminy polowe
13. Wypracowania taktyczne.

d) Technika wojskowa.

14. Artylerja.
15. Fortyfikacje.

e) Terenoznawstwo.

16. Miernictwo,—teorja i ćwiczenia połączone z wywiadem.

f) Strategja.

17. Sztuka i nauka wojskowa.
18. Teorja operacji wojennych.
19. Zadania strategji polskiej.
20. Wypracowania strategiczne.

g) Historia wojskowości.

21. Historia wojskowości powszechna.
22. „ „ polska.

h) Korespondencja wojskowa.

23. Organizacja i technika kancelarji wojskowych.

II. Nauki społeczno-prawne.

1. Socjologia.
2. Ekonomja społeczna.
3. Prawoznawstwo ogólne.
4. Prawo państwowe.
5. „ międzynarodowe.
6. Polityka.

III. Nauki ogólnokształcące.

7. Historia powszechna.
8. „ polska.
9. Przyrodoznawstwo syntetyczne.
10. Zasady matematyki wyższej.
10. Geometria wykreślna z ćwiczeniami i rysunkami.
12. Historia filozofji.

V. Języki cudzoziemskie.

13. Język niemiecki.
14. „ rosyjski.
15. „ francuski.

V. Przedmioty nieobowiązkowe.

1. Buchalterja.
2. Stenografia.
3. Języki, które nie są zaliczone do obowiązkowy i inne przedmioty, jak służba zdrowia i t. p.

VI. Ćwiczenia fizyczne, władanie bronią i jazda konna.

1. Gimnastyka na przyborach.
2. Zasady boksowania, jiu-jitsu i innych systemów walki wręcz.
3. Pływanie i bieg.
4. Używanie motorów.
5. Używanie broni: fechtunek, strzelanie, obsługiwanie dział
6. Jazda konna.

4290

WYDAWICTWA KSIĄZKOWE
Oddziału VII (naukowego)
SZTABU GENERALNEGO.

1. Hoppenstedt. Jak studjować historję wojen.
2. F. Immanuel. Zadania dla podoficerów.
3. N. Beseler. O zawodzie żołnierskim.
4. Z. K. Górski. Bitwa pod Raclawicami. (Bibl. Legionisty t. XIII).
5. J. Gostyński. Co każdy żołnierz o artylerji wiedzieć powinien.
6. Z. Sawicki. Nowsze metody fotograficznych zdjęć kartograficznych.
7. S. Kara. Przewodnik żołnierza piechoty. (Poszczególne działy opracowali: J. Dąbrowski, M. Kukiel i W. Tokarz).
8. B. Zawadzki. Instruktor piechoty. Część I i II.
9. S. Kara. Komendy i rozkazy (wydanie krótsze).
10. M. Porwit. Służba oficerska. Część I.
11. „ „ Zasady korespondencji wojskowej.

W D R U K U:

1. Kukiel-Hyc. Taktyka.
2. B. Zawadzki. Jak uczyć rekruta.
3. dr. Składkowski. Podręcznik higieny wojskowej.
4. F. Erlach. Partyzantka w Polsce w r. 1863. (Bibl. Leg. t. XIV—XVII).
5. Elzenberg. Piesza placówka.

PRZYGOTOWANE DO DRUKU.

1. Freytag v. Loringhoven. Wnioski z wojny światowej.
2. S. Rowecki. Umoocnienia polowe.
3. Wulffen. Bitwa pod Łodzią.
4. T. Piskor. Zadania taktyczne.
5. Gerlich. Służba patroli.
6. I. Prądzyński. Atak. Bitwa.
7. „Twengiroła. Ks. Józef Połniatowski. (Bibl. Leg. t. XVIII).
8. Nordenswan. O strategii wojny światowej.
9. Wądołkowski. Pistolet brwninga 1900.
10. A. Willig. Matematyka żołnierska.
11. Moser. Strategiczny rzut oka na wojnę 1870/1r.
12. Bortels. Lotnik.
13. M. v. S. Zadania ze służby patroli.
14. S. Kara. Komendy i rozkazy (wydanie wiekwsze).
15. W. Zagórski. Bitwa pod Mołotkowem.
16. Kukiel—Tokarz. Dąbrowski.
17. Auerbach. Fizyka na wojnie.
18. Orendzik. Zasady służby telefonicznej.
19. J. Kasiorowski. Bibliografia polskich druków wojskowych.
20. Horsetzky. Rozwój armji austriackiej od r. 1866.

W PRZYGOTOWANIU.

1. B. Zawadzki. Instruktor piechoty. Cz. III.
2. B. Zawadzki. Nauczanie podoficerskie.
3. Damboer. Zadania taktyczne.
4. S. Kara. Nauka o broni.
5. Cembrain. Repertorium terenoznawstwa.
6. Kukiel—Tokarz—Rostworowski. Historia wojska polskiego.